

สำนักงานประกันสังคม
Social Security Office

1

โครงการประชุมรับฟังความคิดเห็น การปฏิรูประบบบำนาญประกันสังคม

เรื่อง แนวทางการปฏิรูประบบบำนาญประกันสังคม

โดย ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านประกันสังคม (นางนิตดา เสนีย์มโนมัย)

หัวข้อนำเสนอ

- ประเด็นที่ 1 การขยายอายุเกิดสิทธิรับบำนาญ
- ประเด็นที่ 2 เพิ่มสิทธิประโยชน์การประกันสุขภาพต่อเนื่องแก่ผู้รับบำนาญ
- ประเด็นที่ 3 การปรับปรุงสูตรค่าจ้างเฉลี่ยในการคำนวณบำนาญ

ประเด็นที่ 1 อายุเกิดสิทธิรับบำนาญ

- ❑ แนวทางที่ 1 คงแบบเดิม (ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ)
- ❑ แนวทางที่ 2 ขยายอายุการมีสิทธิรับบำนาญแบบค่อยเป็นค่อยไป และให้สิทธิชดเชยช่วงเปลี่ยนผ่านหากไม่สามารถทำงานจนถึงอายุที่มีสิทธิรับบำนาญใหม่ได้ คำนวณจากบำนาญที่ควรได้
- ❑ แนวทางที่ 3 ขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญแบบค่อยเป็นค่อยไป และให้สิทธิชดเชยช่วงเปลี่ยนผ่านหากไม่สามารถทำงานจนถึงอายุที่มีสิทธิรับบำนาญใหม่ได้ คำนวณจากเงินออมในบัญชี
- ❑ แนวทางที่ 4 ขยายอายุรับบำนาญขั้นต่ำเฉพาะผู้ประกันตนใหม่ สำหรับผู้ประกันตนเดิมสามารถเลือกรับสิทธิประโยชน์บำนาญไปส่วนหนึ่งก่อนครบอายุรับบำนาญ แต่เมื่อครบอายุเกิดสิทธิรับบำนาญจะได้รับบำนาญในจำนวนที่ลดลง

แนวทางในการปฏิรูประบบบำนาญกองทุนประกันสังคม

ประเด็นที่ 1 การขยายอายุเกิดสิทธิรับบำนาญ

4

แนวทางที่ 1 คงอายุการรับสิทธิรับบำนาญไว้ที่ 55 ปี เงื่อนไขและเงินบำนาญแบบเดิม (ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ)

เงินบำนาญ = $[20\% + (1.5\% \times \text{จำนวนปีที่ส่งเงินสมทบเกิน 180 เดือน})] \times \text{ค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย}$

ระยะเวลา ที่ส่งเงินสมทบ	อัตราเงินบำนาญ	จำนวนเงินบำนาญ (บาท/เดือน)
15 ปี (180 เดือน)	20.0%	3,000
20 ปี (240 เดือน)	27.5%	4,125
25 ปี (300 เดือน)	35.0%	5,250
30 ปี (360 เดือน)	42.5%	6,375
35 ปี (420 เดือน)	50.0%	7,500

หมายเหตุ : ผู้ประกันตนมีค่าจ้างเฉลี่ยเท่ากับ 15,000 บาท

แนวทางในการปฏิรูประบบบำนาญกองทุนประกันสังคม

ประเด็นที่ 1 การขยายอายุเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพ

ตัวอย่าง

ตัวอย่าง นาย A เกิด พ.ศ. 2507 มีค่าจ้างเฉลี่ย 15,000 บาท มีระยะเวลาส่งเงินสมทบ 17 ปี เมื่ออายุครบ 55 ปี มีเงินออมชราภาพสะสม 190,000 บาท

แนวทางที่ 1

เกษียณที่อายุ 55 ปี

ได้รับเงินบำนาญเมื่ออายุ 55 ปี 3,450 บาทต่อเดือน ตลอดชีวิต

เกษียณที่อายุ 57 ปี

ได้รับเงินบำนาญเมื่ออายุ 57 ปี 3,900 บาท ต่อเดือน ตลอดชีวิต

แนวทางในการปฏิรูประบบบำนาญกองทุนประกันสังคม

ประเด็นที่ 1 การขยายอายุเกิดสิทธิรับบำนาญ

□ **แนวทางที่ 2** ขยายอายุการมีสิทธิรับบำนาญแบบค่อยเป็นค่อยไป และให้สิทธิชดเชยช่วงเปลี่ยนผ่านหากไม่สามารถทำงานจนถึงอายุที่มีสิทธิรับบำนาญใหม่ได้ คำนวณจากบำนาญที่ควรได้

- ✓ การขยายอายุการมีสิทธิกำหนดด้วย ปี พ.ศ. เกิดของผู้ประกันตน
- ✓ มีการประกาศล่วงหน้าและทยอยปรับอายุเพิ่มอย่างค่อยเป็นค่อยไป
- ✓ กำหนดสิทธิประโยชน์ชดเชยช่วงเปลี่ยนผ่านให้แก่ผู้ที่มีความจำเป็นต้องเกษียณก่อนรับบำนาญได้ตามจำนวนเดือนที่ต้องรอคอย เช่น หากต้องรับบำนาญเมื่ออายุ 58 ปี แต่ออกจากงานและขอเกษียณอายุที่ 56 ปี 4 เดือน จะได้รับการชดเชยเท่ากับบำนาญ 1 ปี 8 เดือน = 20 เดือน ให้เป็นเงินก้อนเมื่ออายุ 56 ปี 4 เดือน

แนวทางในการปฏิรูประบบบำนาญกองทุนประกันสังคม

ประเด็นที่ 1 การขยายอายุเกิดสิทธิรับบำนาญ

7

ตารางกำหนดอายุรับบำนาญขั้นต่ำและบำเหน็จชดเชยสูงสุด (หากกำหนดขยายอายุรับบำนาญเริ่มในปี 2561)

พ.ศ.เกิด	อายุรับบำนาญขั้นต่ำ	ปีที่เกิดสิทธิ	บำเหน็จชดเชยสูงสุด
2505 หรือก่อนหน้า	55 ปี	-	-
2506	56 ปี	2562	ไม่เกิน 10 เท่าของบำนาญ 1 เดือน
2507	57 ปี	2564	ไม่เกิน 20 เท่าของบำนาญ 1 เดือน
2508	58 ปี	2566	ไม่เกิน 30 เท่าของบำนาญ 1 เดือน
2509	59 ปี	2568	ไม่เกิน 30 เท่าของบำนาญ 1 เดือน
2510	60 ปี	2570	ไม่เกิน 30 เท่าของบำนาญ 1 เดือน
2511	60 ปี	2571	ไม่เกิน 20 เท่าของบำนาญ 1 เดือน
2512	60 ปี	2572	ไม่เกิน 10 เท่าของบำนาญ 1 เดือน
2513 เป็นต้นไป	60 ปี	2573 เป็นต้นไป	-

แนวทางในการปฏิรูประบบบำนาญกองทุนประกันสังคม

ประเด็นที่ 1 การขยายอายุเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพ

ตัวอย่าง

ตัวอย่าง นาย A เกิด พ.ศ. 2507 มีค่าจ้างเฉลี่ย 15,000 บาท มีระยะเวลาส่งเงินสมทบ 17 ปี เมื่ออายุครบ 55 ปี มีเงินออมชราภาพสะสม 190,000 บาท

แนวทางที่ 2

เกษียณที่
อายุ 55 ปี

- บำเหน็จชดเชยเมื่ออายุ 55 ปี = 69,000 บาท (3,450 บาท x 20 เดือน)
- บำนาญเมื่ออายุ 57 ปี = 3,450 บาท ต่อเดือนตลอดชีวิต

เกษียณที่
อายุ 57 ปี

ได้รับเงินบำนาญเมื่ออายุ 57 ปี
3,900 บาท ต่อเดือน ตลอดชีวิต

แนวทางในการปฏิรูประบบบำนาญกองทุนประกันสังคม

ประเด็นที่ 1 การขยายอายุเกิดสิทธิรับบำนาญ

9

□ **แนวทางที่ 3** ขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญแบบค่อยเป็นค่อยไป และให้สิทธิชดเชยช่วงเปลี่ยนผ่านหากไม่สามารถทำงานจนถึงอายุที่มีสิทธิรับบำนาญใหม่ได้ คำนวณจากเงินออมในบัญชี

- ✓ การขยายอายุการมีสิทธิกำหนดด้วย ปี พ.ศ. เกิดของผู้ประกันตน
- ✓ มีการประกาศล่วงหน้าและทยอยปรับอายุเพิ่มอย่างค่อยเป็นค่อยไป
- ✓ กำหนดสิทธิประโยชน์พิเศษช่วงเปลี่ยนผ่านให้แก่ผู้ที่มีความจำเป็นต้องเกษียณก่อนรับบำนาญ สามารถเลือกรับบำเหน็จก่อนรับบำนาญ โดยคำนวณเป็นอัตราส่วนจากเงินออมในบัญชี ไม่เกินร้อยละ 30 แต่เมื่อเลือกแล้วจะได้รับบำนาญลดลง

หมายเหตุ: ต้องศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงิน ความเหมาะสมต่อการประกันรายได้ที่เพียงพอของผู้สูงอายุนานยาว และการกำหนดอายุขั้นต่ำในการเกิดสิทธิที่เหมาะสม

แนวทางในการปฏิรูประบบบำนาญกองทุนประกันสังคม

ประเด็นที่ 1 การขยายอายุเกิดสิทธิรับบำนาญ

10

ตารางกำหนดอายุรับบำนาญขั้นต่ำและบำเหน็จชดเชยสูงสุด
(หากกำหนดขยายอายุรับบำนาญเริ่มในปี 2561)

พ.ศ.เกิด	อายุรับบำนาญขั้นต่ำ	ปีที่เกิดสิทธิ	บำเหน็จ	ลดบำนาญ
2505 หรือก่อนหน้า	55 ปี	-	-	-
2506	56 ปี	2562	10%	1.5%
2507	57 ปี	2564	15%	3%
2508	58 ปี	2566	20%	4.5%
2509	59 ปี	2568	25%	6%
2510	60 ปี	2570	30%	7.5%
2511 เป็นต้นไป	60 ปี	2571 เป็นต้นไป	-	-

แนวทางในการปฏิรูประบบบำนาญกองทุนประกันสังคม

ประเด็นที่ 1 การขยายอายุเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพ

ตัวอย่าง

ตัวอย่าง นาย A เกิด พ.ศ. 2507 มีค่าจ้างเฉลี่ย 15,000 บาท มีระยะเวลาส่งเงินสมทบ 17 ปี เมื่ออายุครบ 55 ปี มีเงินออมชราภาพสะสม 190,000 บาท

แนวทางที่ 3

เกษียณที่
อายุ 55 ปี

- บำเหน็จเมื่ออายุ 55 ปี = 28,500 บาท
(15% x 190,000 บาท)
- รับบำนาญเมื่ออายุ 57 ปี = 3,346.50 บาท
ต่อเดือนตลอดชีวิต (97% x 3,450 บาท)

เกษียณที่
อายุ 57 ปี

ได้รับเงินบำนาญเมื่ออายุ 57 ปี
3,900 บาท ต่อเดือน ตลอดชีวิต

แนวทางในการปฏิรูประบบบำนาญกองทุนประกันสังคม

ประเด็นที่ 1 การขยายอายุเกิดสิทธิรับบำนาญ

12

แนวทางที่ 4 ขยายอายุรับบำนาญขั้นต่ำเฉพาะผู้ประกันตนใหม่ สำหรับผู้ประกันตนเดิมสามารถเลือกรับสิทธิประโยชน์บำนาญไปส่วนหนึ่งก่อนครบอายุรับบำนาญ แต่เมื่อครบอายุเกิดสิทธิรับบำนาญจะได้รับบำนาญในจำนวนที่ลดลง

1. ขยายอายุรับบำนาญขั้นต่ำเฉพาะผู้ประกันตนใหม่ มีอายุรับบำนาญขั้นต่ำ 60 ปี
2. ผู้ประกันตนเดิม สามารถเลือกรับบำนาญได้เมื่ออายุไม่ต่ำกว่า 55 ปี
3. ผู้ประกันตนเดิมที่มีสิทธิรับบำนาญและอายุมากกว่า 55 ปี จะได้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติม
 - สามารถเลือกรับการประกันสุขภาพต่อเนื่อง โดยยอมให้หักเงินบำนาญที่ได้รับทุกเดือน
 - สามารถเลือกรับบำนาญได้ส่วนหนึ่งตามระยะเวลาการส่งเงินสมทบ (ไม่เกินร้อยละ 30)โดยผู้ที่เลือกรับบำนาญก่อนบำนาญจะได้รับบำนาญที่ลดลง

หมายเหตุ: ต้องศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงิน ความเหมาะสมต่อการประกันรายได้ที่เพียงพอของผู้สูงอายุนาน และกำหนดอายุขั้นต่ำในการเกิดสิทธิที่เหมาะสม

แนวทางในการปฏิรูประบบบำนาญกองทุนประกันสังคม

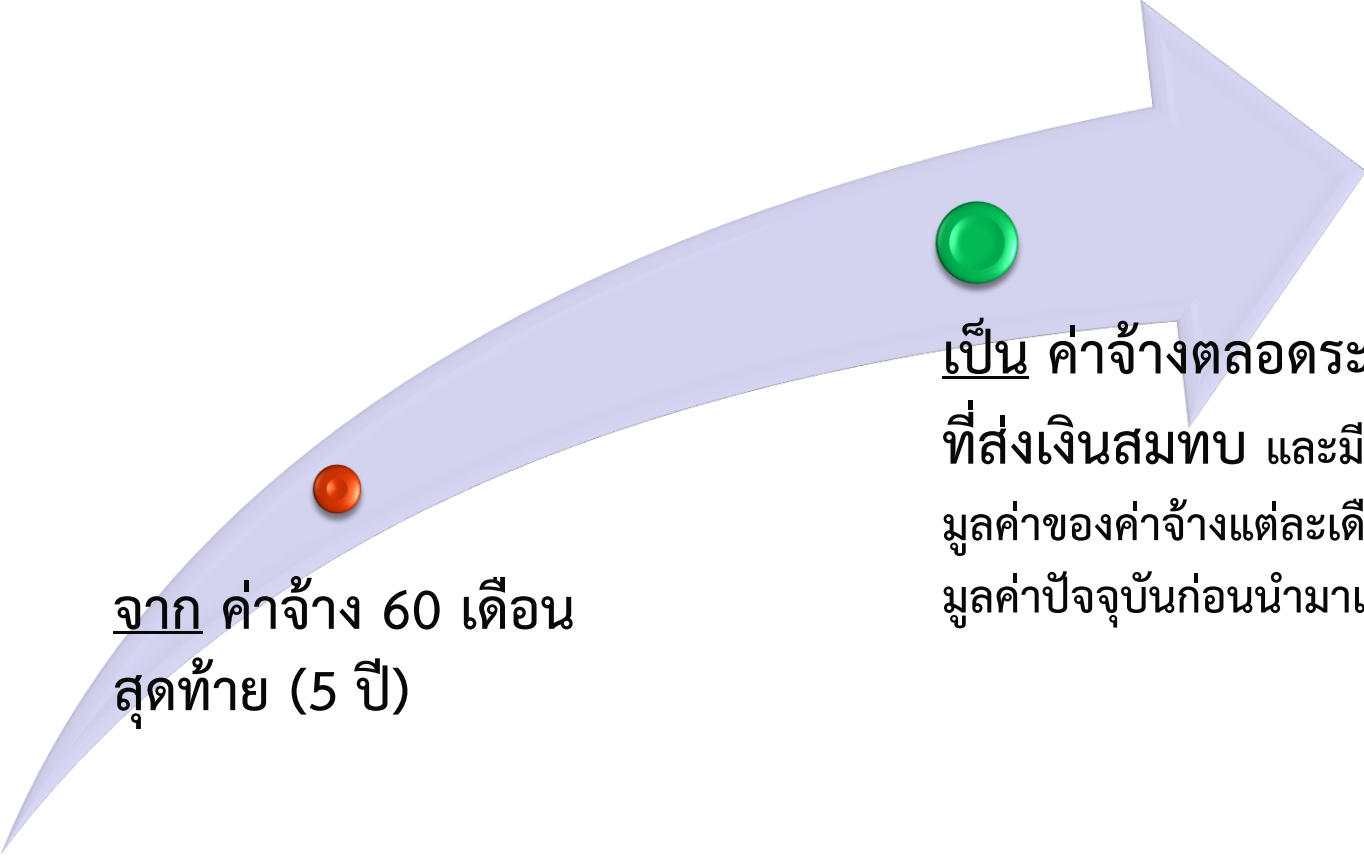
ประเด็นที่ 2 เพิ่มสิทธิประโยชน์การประกันสุขภาพต่อเนื่องแก่ผู้รับบำนาญ

- ✓ ผู้รับบำนาญสามารถเลือกรับการประกันสุขภาพต่อเนื่องหลังจากการเป็นผู้ประกันตนได้
- ✓ โดยให้สำนักงานประกันสังคมหักบำนาญส่วนหนึ่งเป็นเบี้ยประกันสุขภาพ

หมายเหตุ: ต้องศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงิน รวมถึงความเป็นไปได้ในการประกันกรณีทุพพลภาพ และเสียชีวิต ประกอบกับการกำหนดอายุขั้นต่ำในการเกิดสิทธิที่เหมาะสม

แนวทางในการปฏิรูประบบบำนาญกองทุนประกันสังคม

ประเด็นที่ 3 การปรับปรุงสูตรค่าจ้างเฉลี่ยในการคำนวณบำนาญชราภาพ

จาก ค่าจ้าง 60 เดือน
สุดท้าย (5 ปี)

เป็น ค่าจ้างตลอดระยะเวลา
ที่ส่งเงินสมทบ และมีการปรับ
มูลค่าของค่าจ้างแต่ละเดือนให้เป็น
มูลค่าปัจจุบันก่อนนำมาเฉลี่ย

แนวทางในการปฏิรูประบบบำนาญกองทุนประกันสังคม

ประเด็นที่ 3 การปรับปรุงสูตรค่าจ้างเฉลี่ยในการคำนวณบำนาญชราภาพ

วิธีการปรับมูลค่าของค่าจ้างแต่ละเดือนให้เป็นมูลค่าปัจจุบันก่อนนำมาเฉลี่ย

- นำเงินในแต่ละเดือนคุณดัชนีปรับมูลค่าที่สำนักงานประกันสังคมประกาศ
- ผลคุณต้องไม่เกินเพดานค่าจ้าง ณ เดือนนั้น (15,000 บาททุกปีถึงปี 2560)
- เช่น ณ ปี 2561 ดัชนีสำหรับเงินเดือนเมื่อปี 2550 คือ 2.20 ให้นำเงินเดือนในแต่ละเดือนในปีนั้นคูณ 2.20 แต่ถ้าคุณแล้วได้ผลลัพธ์เกิน 15,000 บาท ให้ใช้ 15,000 บาทเป็นค่าจ้างปรับมูลค่าแทน

แนวทางในการปฏิรูประบบบำนาญกองทุนประกันสังคม

ประเด็นที่ 3 การปรับปรุงสูตรค่าจ้างเฉลี่ยในการคำนวณบำนาญชราภาพ

การคำนวณค่าจ้างเฉลี่ยแบบ 60 เดือนสุดท้าย

- เกิดความไม่ยุติธรรมเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างของผู้ประกันตน
- ผู้ประกันตนมีค่าจ้างลดลงเมื่ออายุมากขึ้นเสียประโยชน์ รวมถึงผู้ประกันตนมาตรา 39 ที่ใช้ฐานค่าจ้างเพียง 4,800 บาทในการคำนวณ ได้บำนาญน้อย ไม่นำช่วงที่ค่าจ้างสูงก่อน 60 เดือนสุดท้ายมาคำนวณ
- ผู้ประกันตนที่เหลือเวลาอีกประมาณ 60 เดือนก่อนเกษียณและมีค่าจ้าง 20,000 บาท จะได้รับบำนาญมากเกินควรเมื่อปรับฐานค่าจ้างเป็น 20,000 บาท เนื่องจากคำนวณเฉพาะฐาน 20,000 ไม่นำ 15,000 มาคำนวณ กลายเป็นระบบเอาเปรียบผู้มีรายได้น้อย เพื่อช่วยเหลือผู้มีรายได้สูง

แนวทางในการปฏิรูประบบบำนาญกองทุนประกันสังคม

ประเด็นที่ 3 การปรับปรุงสูตรค่าจ้างเฉลี่ยในการคำนวณบำนาญชราภาพ

การปรับวิธีคำนวณค่าจ้างเฉลี่ยตลอดอายุการทำงาน

- ✓ ผู้ประกันตนได้รับบำนาญในระดับเหมาะสมกับเงินสมทบที่ส่งมา
- ✓ ผู้ที่มีค่าจ้างลดลงเมื่ออายุมาก รวมถึงผู้ประกันตนมาตรา 39 จะได้รับบำนาญเพิ่มขึ้น
- ✓ สร้างความเสมอภาคให้กับระบบบำนาญ บำนาญคำนวณจากฐานค่าจ้างที่ใช้จริงตลอดระยะเวลาการทำงาน และการปรับครั้งนี้จะช่วยกระจายรายได้ให้มีรายได้น้อยในอดีตได้รับบำนาญสูงขึ้น นำไปสู่บำนาญที่เพียงพอมากขึ้นของผู้ประกันตนทุกกลุ่ม

ตัวอย่าง

สูตรค่าจ้างปรับใหม่ (ค่าจ้างตลอดระยะเวลาที่ส่งเงินสมทบ)

ตัวอย่าง

- นาย A และนาย B เริ่มทำงานในบริษัทเดียวกัน ปี 2542 เมื่ออายุ 35 ปี
- เงินเดือนเริ่มต้น 4,000 บาทเท่ากัน
- ต่อมาเงินเพิ่มขึ้นปีละ 5% ทุกปีเท่า ๆ กัน
- มีสิทธิรับบำนาญในปี 2562 เมื่ออายุครบ 55 ปี
- แต่นาย A อยู่กับบริษัทจนเกษียณ ส่วนนาย B ลาออกเมื่ออายุ 50 หลังจากนั้นสมัครมาตรา 39 ต่ออีก 5 ปี

แนวทางในการปฏิรูประบบบำนาญกองทุนประกันสังคม

ประเด็นที่ 3 การปรับปรุงสูตรค่าจ้างเฉลี่ยในการคำนวณบำนาญชราภาพ

19

ตัวอย่าง

สูตรค่าจ้างปรับใหม่ (ค่าจ้างตลอดระยะเวลาที่ส่งเงินสมทบ)

ตัวอย่าง นาย A เป็นผู้ประกันตนมาตรา 33
 ตลอดการเป็นลูกจ้าง เงินเดือนเริ่มต้นปี 2542
 4,000 บาท และเพิ่มปีละ 5%

นาย B	บำนาญเดิม	บำนาญใหม่
ระยะเวลาส่งเงินสมทบ	252 เดือน (21 ปี)	252 เดือน (21 ปี)
อัตราบำนาญ	29%	29%
ค่าจ้างเฉลี่ย	9,649 บาท	10,706 บาท*
บำนาญ	2,798 บาทต่อเดือน	3,105 บาทต่อเดือน

แนวทางในการปฏิรูประบบบำนาญกองทุนประกันสังคม

ประเด็นที่ 3 การปรับปรุงสูตรค่าจ้างเฉลี่ยในการคำนวณบำนาญชราภาพ

ตัวอย่าง

สูตรค่าจ้างปรับใหม่ (ค่าจ้างตลอดระยะเวลาที่ส่งเงินสมทบ)

ตัวอย่าง นาย B เคยเป็นผู้ประกันตนมาตรา 33
 เงินเดือนเริ่มต้นปี 2542 4,000 บาท และเพิ่มปี
 ละ 5% แต่ 5 ปีก่อนเกษียณเป็นพ.ต.มาตรา 39

นาย A	บำนาญเดิม	บำนาญใหม่
ระยะเวลาส่งเงินสมทบ	252 เดือน (21 ปี)	252 เดือน (21 ปี)
อัตราบำนาญ	29%	29%
ค่าจ้างเฉลี่ย	4,800 บาท	9,733 บาท*
บำนาญ	1,392 บาทต่อเดือน	2,823 บาทต่อเดือน

ตัวอย่าง

สูตรค่าจ้างปรับใหม่ (ค่าจ้างตลอดระยะเวลาที่ส่งเงินสมทบ)

สรุป

- ทั้งสองคนทำงานบริษัทเดียวกันเงินเดือนเท่ากันถึง 15 ปี
- นาย A ทำงานต่ออีก 5 ปี ส่วนนาย B ส่งต่อมาตรา 39 ในช่วง 5 ปีสุดท้าย
- สูตรเดิมนาย A ได้บำนาญ 9,649 บาท แต่นาย B ได้บำนาญ 4,800 บาท ต่างกันถึงเท่าตัว
- สูตรใหม่นาย A ได้บำนาญ 10,706 บาท ส่วนนาย B ได้บำนาญ 9,733 บาท ต่างกันเพียงเล็กน้อย